Przedmiotowe zasady oceniania
z geografii

Podstawa prawna

1. *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r., poz. 1327, Dz.U. 2021 r., poz.4)*
2. *Ustawa z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59)*
3. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. 2019r., poz.373)*
4. *Statut Zespołu Szkół Politechnicznych „Energetyk" w Wałbrzychu.*

I Cele oceniania:

1. bieżące i systematyczne obserwowanie postępów ucznia w nauce,
2. pobudzanie rozwoju umysłowego ucznia, jego uzdolnień i zainteresowań,
3. uświadamianie uczniowi stopnia opanowania wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz ewentualnych braków w tym zakresie,
4. wdrażanie ucznia do systematycznej samokontroli i samooceny,
5. pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
6. motywowanie ucznia do dalszej pracy,
7. dostarczenie rodzicom i nauczycielowi informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
8. korygowanie organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela.

II Sposoby i formy sprawdzania wiadomości i umiejętności:

Ocenianiu podlegają:

1. wypowiedzi ustne – obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, a w przypadku lekcji powtórzeniowych – z całego działu,
2. wypowiedzi pisemne:
   a. kartkówki obejmujące materiał do trzech ostatnich tematów, trwające od 5 do 15 minut, nie muszą być zapowiadane,
   b. sprawdziany pisemne po zamkniętej partii materiału – zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej,
   c. ćwiczenia praktyczne (doświadczenie uczniowskie, praca grupowa, zadania),
3. prace domowe:
   a. krótkoterminowe – z lekcji na lekcję,
   b. długoterminowe – wykonanie prezentacji, referatu, projektu grupowego lub indywidualnego,
4. praca w grupie i aktywność na lekcji,
5. udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych.

Sprawdzaniu podlegają umiejętności i wiadomości, a w szczególności:

1 znajomość terminologii geograficznej,
2 opisywanie zróżnicowania środowiska geograficznego, głównych zjawisk i procesów geograficznych oraz ich uwarunkowań i konsekwencji.
3 wyjaśnianie podstawowych relacji między elementami przestrzeni geograficznej (przyrodniczej, społeczno-gospodarczej i kulturowej) w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej.
4 rozumienie zasad racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody i zachowania dziedzictwa kulturowego.
5 korzystanie z planów, map fizycznogeograficznych i społeczno-gospodarczych, fotografii, zdjęć lotniczych i satelitarnych, rysunków, wykresów, danych statystycznych, tekstów źródłowych, technologii info
6 identyfikowanie relacji między poszczególnymi elementami środowiska geograficznego (przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego).
7 formułowanie twierdzeń o podstawowych prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska geograficznego.
8 ocenianie zjawisk i procesów politycznych, społeczno-kulturowych oraz gospodarczych zachodzących w Polsce i w różnych regionach świata.
9 przewidywanie skutków działalności gospodarczej człowieka w środowisku geograficznym.
10 ocenianie przemian środowiska przyrodniczego oraz zmian społeczno-kulturowych i gospodarczych w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej.
11 wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej i społeczno- -ekonomicznej na potrzeby wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych
12 posługiwanie się językiem przedmiotu,
13 odczytywanie oraz przedstawianie informacji za pomocą tabeli, wykresu, rysunku, schematu,
14 wykorzystywanie wiadomości i umiejętności „geograficznych" w praktyce.

III Zasady oceniania:

1 Nauczyciel sprawdza osiągnięcia edukacyjne ucznia możliwie często. Im większa liczba ocen cząstkowych, tym mniejszy błąd pomiaru, minimalna ilość ocen w semestrze – 3.
2 Każdy uczeń jest oceniany systematycznie, zgodnie z zasadami sprawiedliwości i w warunkach zapewniających obiektywność oceny.
3 Ocenie podlegają wszystkie formy aktywności ucznia.
4 Oceny są jawne dla uczniów i ich rodziców.
5 Sprawdziany pisemne, kartkówki oraz inne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności są obowiązkowe:
   - jeżeli uczeń opuścił sprawdzian, kartkówkę z przyczyn losowych, powinien na najbliższych zajęciach ustalić termin jego napisania,
   - uczeń, który przystępuje do pisania sprawdzianu w drugim terminie nie ma możliwości jego poprawy,
   - korzystanie przez ucznia w czasie sprawdzianów, kartkówek z pomocy niedozwolonych przez nauczyciela lub nauczyciel stwierdza niesamodzielność pracy, stanowi podstawę do wystawienia oceny niedostatecznej i nie podlega ona poprawie.
6 W przypadku nieusprawiedliwionego niezgłoszenia się ucznia na sprawdzian, kartkówkę w ustalonym terminie, nauczyciel ma prawo sprawdzić wiedzę i umiejętności ucznia z danego zakresu materiału , na pierwszej lekcji, na której uczeń jest obecny.

7 Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną, ma prawo przystąpić do poprawy tego sprawdzianu poprawić:
- poprawa musi nastąpić w ciągu dwóch tygodni (tylko jeden raz) od momentu oddania i omówienia sprawdzianu, termin ustala nauczyciel,
- jeżeli uczeń nie zgłosi się na poprawę w wyznaczonym terminie, traci prawo do poprawy oceny niedostatecznej,
- ocena z poprawy wpisywana jest do dziennika.

8 Oceny z kartkówek nie podlegają poprawie.

9 Uczeń odmawiający odpowiedzi ustnej lub pracy na lekcji otrzymuje ocenę niedostateczną.

10 Uczeń ma prawo do uzyskania pomocy nauczyciela w nadrobieniu zaległości wynikających z długotrwałej nieobecności w szkole. Termin nadrobienia zaległości podlega indywidualnym ustaleniom (adekwatnym do długości i przyczyny nieobecności).

11 **Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią ocen cząstkowych.** Nauczyciel wystawia ocenę śródroczną/roczną biorąc pod uwagę wiadomości i umiejętności ucznia, jego systematyczność, aktywność na lekcji, zaangażowanie oraz samodzielność.

IV Szczegółowe kryteria oceniania:

1 Oceny ustala się w sześciostopniowej skali od 1 do 6.

2 Przy ustaleniu bieżącej oceny dopuszcza się możliwość stosowania znaku plus lub minus dla wszystkich ocen z wyłączeniem oceny celującej (6).

3 Za aktywność, pracę na lekcji i postawę wobec zajęć uczeń może otrzymać „+" i „-", przy czym pięć „+" daje ocenę bardzo dobrą, zaś trzy „-„ skutkują oceną niedostateczną.

4 Otrzymane oceny mają różną wagę:

WAGA3 - POZIOM NAJWYŻSZY: prace klasowe**,** sprawdziany, testy, udział w konkursach przedmiotowych.
WAGA2 - POZIOM ŚREDNI: kartkówki z trzech ostatnich lekcji i znajomości lektury, odpowiedzi ustne, praca na lekcji.
WAGA 1- POZIOM NAJNIŻSZY: prace długoterminowe, prace domowe, prezentacje ustne, aktywność, praca w grupie, zeszyt

*** Uwaga: Wynik próbnego egzaminu maturalnego oraz testów diagnozujących podawany jest w procentach.**

V Kryteria oceny:

1 wypowiedzi ustne:
ocena celująca - bezbłędna, samodzielna, rozwiązująca problemy nietypowe,
ocena bardzo dobra – bezbłędna, samodzielna, wyczerpująca,
ocena dobra – bezbłędna, samodzielna, niepełna,
ocena dostateczna – z drobnymi błędami, samodzielna, niepełna,
ocena dopuszczająca – z błędami, z pomocą nauczyciela, niepełna,
ocena niedostateczna – nie udzielenie odpowiedzi mimo pomocy nauczyciela, stwierdzenie niesamodzielności odpowiedzi.

2 wypowiedzi pisemne:

a sprawdziany pisemne oceniane są według skali:

ocena celująca – 100% wykonania sprawdzianu,
ocena bardzo dobra – 90 - 99% wykonania sprawdzianu,
ocena dobra – 70- 89% wykonania sprawdzianu,
ocena dostateczna – 50 - 69% wykonania sprawdzianu,
ocena dopuszczająca – 30 - 49% wykonania sprawdzianu,
ocena niedostateczna – 0 - 29% wykonania sprawdzianu.

b kartkówki oceniane są według skali:

ocena bardzo dobra – 90 - 100% wykonania sprawdzianu,
ocena dobra – 70- 89% wykonania sprawdzianu,
ocena dostateczna – 50 - 69% wykonania sprawdzianu,
ocena dopuszczająca – 30 - 49% wykonania sprawdzianu,
ocena niedostateczna – 0 - 29% wykonania sprawdzianu.

c ćwiczenia praktyczne oraz zadania oceniane są według następujących kryteriów wartościujących:

- samodzielność pracy,
- poprawność wykonania,
- kompletność rozwiązania problemu,
- czas wykonania zadania lub ćwiczenia.

VII. Wymagania na poszczególne oceny

Ocena celująca

Uczeń otrzymuje ocenę, gdy spełnił wymagania dopełniające oraz wyróżnia się w przynajmniej jednym z podanych punktów:

a szczególnie interesuje się określoną dziedziną geografii, samodzielnie dociera do różnych źródeł informacji naukowej,
b prowadzi obserwacje, opracowuje wyniki i przedstawia je w formie projektów uczniowskich lub sprawozdań z prac naukowo-badawczych,
c samodzielnie wykonuje prezentacje, przyrządy i pomoce dydaktyczne,
d uczestniczy i odnosi sukcesy w konkursach, zawodach i olimpiadach geograficznych.

Ocena bardzo dobra

Uczeń otrzymuje ocenę, gdy:

- opanował wiadomości teoretyczne przewidziane w programie,
- zna podstawowe pojęcia geograficzne oraz sprawnie się nimi posługuje,
- potrafi poprawnie interpretować zjawiska geograficzne, oceniać ich przyczyny i skutki,
- potrafi opracowywać i analizować wyniki procesów geograficznych,
- potrafi poprawnie odczytywać, sporządzać dane geograficzne,
- potrafi organizować swoją naukę i pracę na lekcji oraz współpracować w zespole uczniowskim,

- potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- potrafi rozwiązywać zadania obliczeniowe,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i systematycznie odrabia prace domowe,
- dostrzega i potrafi podać przykłady związków dziedzin geografii z innymi działami nauki oraz zastosowania wiedzy zdobytej na lekcjach w różnych dziedzinach życia

Ocena dobra

Uczeń otrzymuje ocenę, gdy spełnił wymagania podstawowe, a ponadto:

- potrafi wyjaśnić procesy geograficzne,
- potrafi kojarzyć zjawiska, poprawnie analizować przyczyny i skutki procesów oraz wyciągać z nich wnioski,
- potrafi na podstawie znajomości praw zachodzących w środowisku geograficznym przewidywać ich przebieg,
- potrafi rozwiązywać zadania obliczeniowe wymagające użycia i przekształcenia wzorów.

Ocena dostateczna

Uczeń otrzymuje ocenę, gdy:

- opanował wiadomości teoretyczne,
- zna podstawowe pojęcia geograficzne,
- potrafi opisać zjawiska geograficzne omawiane na lekcjach i rozumie zależności między procesami zachodzącymi w środowisku geograficznym,
- potrafi opisać procesy na podstawie map, rycin, wykresów,
- potrafi rozwiązywać zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności
- umie odczytywać i sporządzać wykresy,
- aktywnie uczestniczy w lekcji i systematycznie odrabia prace domowe.

Ocena dopuszczająca

Uczeń otrzymuje ocenę, gdy:

- opanował wiadomości teoretyczne, chociaż popełnia drobne błędy podczas prezentowania ich w formie słownej ;
- błędy potrafi skorygować z pomocą nauczyciela,
- zna podstawowe pojęcia geograficzne, chociaż popełnia nieznaczne błędy przy ich definiowaniu,
- potrafi opisać omawiane na lekcjach zjawiska zachodzące w środowisku geograficznym
- potrafi rozwiązywać typowe zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności
- potrafi korzystać z mat tematycznych i fizycznych
- aktywnie uczestniczy w lekcji i systematycznie odrabia prace domowe.

Ocena niedostateczna

Uczeń otrzymuje ocenę, gdy:

- nie opanował wiadomości teoretycznych, w stopniu pozwalającym na kontynuację nauki przedmiotu,
- popełnia poważne błędy merytoryczne, myli pojęcia geograficzne,
- nie potrafi rozwiązywać prostych zadań obliczeniowych,
- nie umie opisywać procesów zachodzących w środowisku geograficznym, które były omawiane bądź prezentowane na lekcjach,
- nie pracował systematycznie, często nie odrabiał prac domowych i był nieprzygotowany do lekcji.

VIII. **Indywidualizacja kształcenia na lekcjach geografii**

A Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi- uczeń zdolny

- wspieranie ucznia zdolnego oraz jego potencjału poprzez zaangażowanie ucznia w prowadzenie lekcji,
- zlecanie uczniom zdolnym dodatkowego materiału i referowanie go pozostałym uczniom,
- indywidualizacja prac domowych,
- różnicowanie prac klasowych,
- różnicowanie nie tylko trudności materiału, ale także zróżnicowanie zakresu treści, nauczanie wielopoziomowe,
- motywowanie, aktywizowanie uczniów przez nauczyciela,
- przekazanie uczniów słabszych pod opiekę zdolnych.

B Uczniowie z trudnościami w nauce

a uczniowie z niepowodzeniami szkolnymi:

- indywidualizacja procesu nauczania stymulująca rozwój ucznia.
- rozwijanie zainteresowań i motywacji do pracy.
- kształtowanie osobowości i pobudzanie wiary w siebie.

b) uczniowie z rozwojową dysleksją, dysgrafią i dysortografią:

- w czasie wypowiedzi dyskretne wspomaganie, naprowadzanie, dawanie więcej czasu,
- uwzględnianie przy ocenie pracy ucznia poprawności toku rozumowania, a nie tylko prawidłowości wyniku końcowego,
- wydłużanie czasu na prace pisemne lub zmniejszanie ilość zadań w przewidzianym dla całej klasy czasie,
- pomaganie na lekcji w rozwiązywaniu zdań tekstowych poprzez zadawanie naprowadzających pytań,
- unikanie wyrywania do odpowiedzi,
- podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w razie potrzeby udzielenie pomocy, wyjaśnień
- stosowanie rysunków, kolorów, konkretnych przykładów, nieformalnego języka obok słownictwa specjalistycznego dla lepszego zapamiętania,
- używanie czcionek łatwiejszych do przeczytania: Arial, Tahoma. Polecenia na kartkówkach i sprawdzianach są pisane na komputerze,
- nie branie pod uwagę przy ocenie prac estetyki, poprawnej pisowni i czytelności pisma,
- motywowanie, dostrzeganie osiągnięć i wkładu pracy.

c) uczniowie zagrożeni niedostosowaniem społecznym

- indywidualne traktowanie, okazywanie zainteresowania i szacunku,
- chwalenie, docenianie, nagradzanie nawet za niewielkie postępy,
- pomaganie w budowaniu właściwych relacji z rówieśnikami.

IX. Sposoby informowania ucznia i jego rodziców o ocenie:

- Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego (na pierwszych zajęciach) przedstawia uczniom PZO i informuje o wymaganiach edukacyjnych, sposobach sprawdzania osiągnięć i kryteriach oraz warunkach i trybie uzyskiwania oceny klasyfikacyjnej z przedmiotu.
- PZO jest dostępny w formie pisemnej u nauczyciela i okazywany do wglądu na prośbę ucznia lub rodzica.
- Informacje o wiedzy, postępach, umiejętnościach i zachowaniu ucznia na lekcji nauczyciel przekazuje rodzicom poprzez:
    a) zapisy w:
        - mobiDzienniku
        - zeszycie przedmiotowym
    b) konsultacje indywidualne z rodzicami:
        - na bieżąco (rodzic zostaje zaproszony na rozmowę do szkoły)
        - na zebraniach klasowych i konsultacjach
    c) wychowawcę klasy, informując o poziomie wiedzy, umiejętnościach, o postępach oraz uzdolnieniach

X. Przedmiotowe zasady oceniania w czasie edukacji zdalnej

- Zajęcia z języka polskiego odbywają się w czasie rzeczywistym.
- Uczeń ma obowiązek uczestniczenia w zajęciach on-line, odbierania poleceń, materiałów i przesyłania zrealizowanych zadań drogą elektroniczną (classroom, mobiDziennik)
- Uczeń ma obowiązek uczestniczyć w zajęciach i na życzenie nauczyciela włączać kamerę. Uczeń który nie będzie uczestniczył w zajęciach nie będzie klasyfikowany.
- Jeśli uczeń nie będzie w czasie zajęć odpowiadał na wezwania nauczyciela, zostanie mu wstawiona nieobecność.
- Zadania z lekcji muszą być wykonywane i oddawane systematycznie bezpośrednio po lekcji lub w terminie określonym przez nauczyciela .
- Za przesłane zadania uczeń będzie oceniany. W zależności od trudności zadania - oceną lub plusem/minusem.
- Uczeń, który ma problem z wykonaniem zadania ma możliwość konsultowania się z nauczycielem podczas swojej planowej lekcji lub w sposób ustalony z nauczycielem, wybraną drogą elektroniczną (np.: za pomocą wybranego komunikatora lub inną)
- Uczeń ma prawo poprawić pracę źle wykonaną w terminie ustalonym z nauczycielem.
- Ćwiczenia kontrolne będą odbywały się w trakcie lekcji w czasie rzeczywistym. W przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy uczeń otrzyma ocenę niedostateczną.

- Uczeń będzie również oceniany za aktywność na lekcji, prowadzenie zajęć, prezentowanie przygotowanych materiałów, zadania domowe.
- Uczeń biorący udział w konkursach i innych formach pracy dodatkowej on-line (np. kółka) będzie oceniony za pracę dodatkową.
- W szczególnych przypadkach uczeń będzie wzywany do szkoły na konsultacje lub zaliczenia zaległości (jeśli sytuacja na to pozwoli).
- Wszystkie oceny, które uczeń uzyska podczas pracy zdalnej są wpisywane do dziennika elektronicznego i mają wpływ na ocenę roczną

XI. Inne postanowienia:

1 Nauczyciel informuje uczniów o planowanej pracy klasowej bądź sprawdzianie wiadomości z dwutygodniowym wyprzedzeniem zapisując termin w mobiDzienniku.
2 Nauczyciel oddaje sprawdzone prace pisemne w terminie do dwóch tygodni, a kartkówki w ciągu tygodnia od dnia ich napisania.
3 Sprawdzone i ocenione pisemne prace uczniów są udostępniane:
   3.a uczniom - w czasie lekcji wraz z informacją o ocenie,
   3.b rodzicom (prawnym opiekunom) - w czasie ustalonych konsultacji
   3.c dyrekcji – na życzenie
   oraz przechowywane przez nauczyciela do dnia zakończenia roku szkolnego (czyli do 31 sierpnia danego roku szkolnego).
4 Uczeń ma prawo do jednego nieprzygotowania do lekcji w ciągu jednego semestru oraz jednego braku zadania/ zeszytu. Ten fakt uczeń zgłasza przed lekcją. Nieprzygotowania nie można zgłosić w przypadku lekcji powtórzeniowej, sprawdzianu pisemnego, zapowiedzianej kartkówki bądź innej zapowiedzianej formy sprawdzania wiedzy lub umiejętności.
5 Względem ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej stosuje się indywidualnie ustalone formy i terminy sprawdzania wiedzy i umiejętności.
6 Uczeń, który otrzymał niedostateczną śródroczną ocenę z zajęć edukacyjnych, zobowiązany jest do jej poprawienia w ciągu dwóch miesięcy od jej ustalenia w terminie i formie ustalonej przez nauczyciela.
7 „Szczęśliwy numerek" zwalnia z niezapowiedzianej odpowiedzi w danym dniu, nie zwalnia natomiast z zapowiedzianych form sprawdzenia wiadomości i umiejętności.
8 Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji i brak jest podstaw do wystawienia oceny klasyfikacyjnej może być nie klasyfikowany z przedmiotu. Tryb postępowania w przypadku nieklasyfikowania reguluje Statut Szkoły.
9 Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą zgłosić pisemne zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Formę i tryb takiego odwołania określa Statut Szkoły.

Opracował zespół matematyczno - przyrodniczy